

DEFINING ERA OF JEWISH HISTORY, PART II: THE BIRTH OF THE TALMUD #3

1. Shabbat 2a

[Mishnah] Carrying on Shabbat are two basic actions that comprise four cases from [the perspective of a person] inside, and two basic actions that comprise four cases [from the perspective of a person] outside. ... [Gemara] But we learn in a *mishnah* elsewhere (*Shevuot* 1:1), “oaths are two that comprise four. [2b] Awareness of ritual impurity is two that comprise four. Signs of *tzara'at* are two that comprise four. Carrying on Shabbat are two that comprise four.”

What is the difference such that here it is taught “two that comprise four inside and two that comprise four outside” and why is it different there that it teaches “two that comprise four” and nothing more?

2. Sukkah 2a

[Mishnah] A *sukkah* greater than twenty cubits high is *pasul*. But R. Yehudah declares it fit. ... [Gemara] But we learn in a *mishnah* elsewhere (*Eruvin* 1:1) that [the beam across] an alleyway higher than twenty cubits must be lowered. But R. Yehudah says that it need not be done.

What is the difference regarding a *sukkah*, where we are taught it is *pasul*, and what is the difference with an alleyway, where it may be rectified?

1. תלמוד בבלי מסכת שבת דף ב עמוד א

[משנה] יציאות השבת, שתיים שהן ארבע בפנים, ושתיים שהן ארבע בחוץ. ... [גמ'] תנן התם: שבועות, שתיים שהן ארבע. [עמוד ב] ידיעות הטומאה, שתיים שהן ארבע. מראות נגעים, שנים שהן ארבעה. יציאות השבת, שתיים שהן ארבע.

מאי שנא הכא דתני “שתיים שהן ארבע בפנים ושתיים שהן ארבע בחוץ”, ומאי שנא התם דתני “שתיים שהן ארבע” ותו לא?

2. תלמוד בבלי מסכת סוכה דף ב עמוד א

[משנה] סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה — פסולה. ורבי יהודה מכשיר. ... [גמ'] תנן התם: מבווי שהיא גבוהה מעשרים אמה — ימעט. רבי יהודה אומר: אינו צריך.

מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה, ומאי שנא גבי מבווי דתני תקנתא?

חביץ קדרה וכן דייסא רב יהודה אמר שהכל נהיה בדברו רב
כהנא אמר יבמ"מ בדייסא גרידא כ"ע לא פליגי דבמ"מ כי פליגי בדייסא כעין
חביץ קדרה רב יהודה אמר שהכל סבר דוכשא עיקר רב כהנא אמר בורא מיני מזונות סבר סמידא
עיקר א"ר יוסף כותיה דרב כהנא מסתברא דרב ושמואל דאמרי תרוייהו ° כל שיש בו מחמשת המינין
מברכין עליו בורא מיני מזונות: גופא רב ושמואל דאמרי תרוייהו ° כל שיש בו מחמשת המינין מברכין
עליו בורא מיני מזונות ואיתמר גמי רב ושמואל דאמרי תרוייהו כל שהוא מחמשת המינין מברכין עליו
בורא מיני מזונות וצריכא דאי אשמעינן כל שהוא הוה אמינא משום דאיתיה בעיניה אבל על ידי תערוכות לא
קמ"ל

כיצד מברכין פרק שישי ברכות

קמ"ל כל שיש בו ואי אשמעינן כל שיש בו הוה אמינא כל שיש בו חמשת המינים אין אבל אורז ודוחן לא משום דע"י תערוכת "אבל איתיה בעיניה נימא אפילו אורז ודוחן נמי מברכין עליו בורא מיני מזונות קמ"ל כל שהוא מחמשת המינים הוא דמברכין עליו בורא מיני מזונות לאפוקי אורז ודוחן דאפילו איתיה בעיניה לא מברכין בורא מיני מזונות ואורז [ודוחן] לא מברכין בורא מיני מזונות והתניא הביאו לפניו פת אורז ופת דוחן מברך עליו תחלה וסוף כמעשה קדרה וגבי מעשה קדרה תניא יבתחלה מברך עליו בורא מ"מ ולבסוף מברך עליו ברכה אחת מעין שלש כמעשה קדרה ולא כמעשה קדרה כמעשה קדרה דמברכין עליו תחלה וסוף ולא כמעשה קדרה דאילו כמעשה קדרה בתחלה בורא מיני מזונות ולבסוף ברכה אחת מעין ג' ואילו הכא בתחלה מברך עליו שהכל נהיה בדברו ולבסוף בורא נפשות רבות וחסרונן על כל מה שברא ואורז לאו מעשה קדרה הוא והתניא אלו הן מעשה קדרה חילקא טרגים^ט סולת^ט זריז וערסן ואורז הא מני רבי יוחנן בן נורי היא דתניא^ט רבי יוחנן בן נורי אומר אורז מין דגן הוא וחייבין על חמוצו כרת ואדם יוצא בו ידי חובתו בפסח אבל ירבנן לא ורבנן לא והתניא^ט הכוסם את החטה מברך עליה בורא פרי האדמה השחנה אפאה ובשלה בזמן שהפרוסות קיימות בתחלה מברך עליה המוציא לחם מן הארץ ולבסוף מברך עליה ג' ברכות אם אין הפרוסות קיימות בתחלה מברך עליה בורא מיני מזונות ולבסוף מברך עליה ברכה אחת מעין ג' יהכוסם את האורז

מברך עליו ב"פ האדמה טחנו אפאו ובשלו אף על פי שהפרוסות קיימות בתחלה מברך עליו בורא מיני מזונות ולבסוף מברך עליו ברכה אחת מעין שלש מני אילימא ר' יוחנן בן נורי היא דאמר אורז מין דגן הוא המוציא לחם מן הארץ ושלש ברכות בעי ברוכי אלא לאו רבנן היא ותויבתא דרב ושמואל תויבתא: אמר מר הכוסם את החטה מברך עליה בורא פרי האדמה והתניא בורא מיני זרעים לא קשיא הא ר' יהודה והא רבנן דתנן^ט ועל ירקות^ט אומר בורא פרי האדמה ר' יהודה אומר בורא מיני דשאים: אמר מר הכוסם את האורז מברך עליו בורא פרי האדמה טחנו אפאו ובשלו אע"פ שהפרוסות קיימות בתחלה מברך עליו בורא מיני מזונות ולבסוף ברכה אחת מעין שלש והתניא^ט לבסוף ולא כלום אמר רב ששת לא קשיא הא ר"ג והא רבנן דתניא^ט זה הכלל כל שהוא משבעת המינים רבן גמליאל אומר שלש ברכות וחכמים אומרים ברכה אחת מעין שלש ומעשה רבנן גמליאל והוקנים שהיו מסובין בעלייה ביריחו והביאו לפנייהם כותבות ואכלו ונתן רבן גמליאל רשות לר' עקיבא לברך קפץ וברך רבי עקיבא ברכה אחת מעין שלש אמר ליה רבן גמליאל עקיבא עד מתי אתה מכניס ראשך בין המחלוקת א"ל רבינו אע"פ שאתה אומר כן וחברך אומרים כן למדתנו רבינו יחיד ורבים הלכה כרבים

חביץ קדרה וכן דייסא רב יהודה אמר שהכל נהיה בדברו רב
כהנא אמר יבמ"מ

א"ר יוסף כותיה דרב כהנא מסתברא דרב ושמואל דאמרי תרוייהו ° כל שיש בו מחמשת המינין
מברכין עליו בורא מיני מזונות:

לו.

כיצד מברכין פרק שישי ברכות

רב ששת לא קשיא הא ר"ג והא רבנן

חביץ קדרה וכן דייסא רב יהודה אמר שהכל נהיה בדברו רב
כהנא אמר יבמ"מ בדייסא גרידא כ"ע לא פליגי דבמ"מ כי פליגי בדייסא כעין
חביץ קדרה רב יהודה אמר שהכל סבר דובשא עיקר רב כהנא אמר בורא מיני מזונות סבר סמידא
עיקר א"ר יוסף כותיה דרב כהנא מסתברא דרב ושמואל דאמרי תרוייהו ° כל שיש בו מחמשת המינין
מברכין עליו בורא מיני מזונות: גופא רב ושמואל דאמרי תרוייהו ° כל שיש בו מחמשת המינין מברכין
עליו בורא מיני מזונות ואיתמר גמי רב ושמואל דאמרי תרוייהו כל שהוא מחמשת המינין מברכין עליו
בורא מיני מזונות וצריכא דאי אשמעינן כל שהוא הוה אמינא משום דאיתיה בעיניה אבל על ידי תערוכות לא
קמ"ל

כיצד מברכין פרק שישי ברכות

קמ"ל כל שיש בו ואי אשמעינן כל שיש בו הוה אמינא כל שיש בו חמשת המינים אין אבל אורז ודוחן לא משום דע"י תערוכת "אבל איתיה בעיניה נימא אפילו אורז ודוחן נמי מברכין עליו בורא מיני מזונות קמ"ל כל שהוא מחמשת המינים הוא דמברכין עליו בורא מיני מזונות לאפוקי אורז ודוחן דאפילו איתיה בעיניה לא מברכין בורא מיני מזונות ואורז [ודוחן] לא מברכין בורא מיני מזונות והתניא הביאו לפניו פת אורז ופת דוחן מברך עליו תחלה וסוף כמעשה קדרה וגבי מעשה קדרה תניא יבתחלה מברך עליו בורא מ"מ ולבסוף מברך עליו ברכה אחת מעין שלש כמעשה קדרה ולא כמעשה קדרה כמעשה קדרה דמברכין עליו תחלה וסוף ולא כמעשה קדרה דאילו כמעשה קדרה בתחלה בורא מיני מזונות ולבסוף ברכה אחת מעין ג' ואילו הכא בתחלה מברך עליו שהכל נהיה בדברו ולבסוף בורא נפשות רבות וחסרונן על כל מה שברא ואורז לאו מעשה קדרה הוא והתניא אלו הן מעשה קדרה חילקא מרגים^ט סולת^ט זריז וערסן ואורז הא מני רבי יוחנן בן גורי היא דתניא^ט רבי יוחנן בן גורי אומר אורז מין דגן הוא וחייבין על חמוצו כרת ואדם יוצא בו ידי חובתו בפסח אבל ירבנן לא ורבנן לא והתניא^ט הכוסם את החטה מברך עליה בורא פרי האדמה י"טחנה אפאה ובשלה בזמן שהפרוסות קיימות בתחלה מברך עליה המוציא לחם מן הארץ ולבסוף מברך עליה ג' ברכות אם אין הפרוסות קיימות בתחלה מברך עליה בורא מיני מזונות ולבסוף מברך עליה ברכה אחת מעין ג' יהכוסם את האורז

מברך עליו ב"פ האדמה פחנו אפאו ובשלו אף על פי שהפרוסות קיימות בתחלה מברך עליו בורא מיני מזונות ולבסוף מברך עליו ברכה אחת מעין שלש מני אילימא ר' יוחנן בן גורי היא דאמר אורז מין דגן הוא המוציא לחם מן הארץ ושלש ברכות בעי ברוכי אלא לאו רבנן היא ותויבתא דרב ושמואל תויבתא: אמר מר הכוסם את החטה מברך עליה בורא פרי האדמה והתניא בורא מיני זרעים לא קשיא הא ר' יהודה והא רבנן דתנן^ט ועל ירקות^ט אומר בורא פרי האדמה ר' יהודה אומר בורא מיני דשאים: אמר מר הכוסם את האורז מברך עליו בורא פרי האדמה פחנו אפאו ובשלו אע"פ שהפרוסות קיימות בתחלה מברך עליו בורא מיני מזונות ולבסוף ברכה אחת מעין שלש והתניא^ט לבסוף ולא כלום אמר **רב ששת לא קשיא הא ר"ג והא רבנן** דתניא^ט זה הכלל כל שהוא משבעת המינים רבן גמליאל אומר שלש ברכות וחכמים אומרים ברכה אחת מעין שלש ומעשה רבנן גמליאל והזקנים שהיו מסובין בעלייה ביריחו והביאו לפנייהם כותבות ואכלו ונתן רבן גמליאל רשות לר' עקיבא לברך קפץ וברך רבי עקיבא ברכה אחת מעין שלש אמר ליה רבן גמליאל עקיבא עד מתי אתה מכניס ראשך בין המחלוקת א"ל רבינו אע"פ שאתה אומר כן וחברך אומרים כן למדתנו רבינו יחיד ורבים הלכה כרבים